

תלמוד בבלי - עדיות

[פרק ראשון - שמאי אומר](#)

[פרק שני - רבי חנינא](#)

[פרק שלישי - כל המטמאין](#)

[פרק רביעי - אלו דברים](#)

[פרק חמישי - רבי יהודה](#)

[פרק שישי - רבי יהודה בן בבא](#)

[פרק שביעי - העיד רבי יהושע](#)

[פרק שמיני - העיד רבי יהושע בן בתירא](#)

פרק ראשון - שמאי אומר

משנה א. שמאי אומר כל הנשים דיין שעתן והלל אומר מפקידה לפקידה אפילו לימים הרבה וחכ"א לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא מעת לעת ממעטת על יד מפקידה לפקידה ומפקידה לפקידה ממעטת על יד מעת לעת כל אשה שיש לה ווסת דייה שעתה המשמשת בעדים הרי זו כפקידה ממעטת על יד מעת לעת ועל יד מפקידה לפקידה: **משנה ב.** שמאי אומר מקב חלה והלל אומר מקבים וחכ"א לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא קב ומחצה חייבים בחלה ומשהגדילו המדות אמרו חמשת רבעים חייבין רבי יוסי אומר חמשה פטורין חמשה ועוד חייבין: **משנה ג.** הלל אומר מלא הין מים שאובין פוסלין המקוה אלא שאדם חייב לומר בלשון רבו ושמאי אומר תשעה קבין וחכמים אומרים לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא עד שבאו שני גרדיים משער האשפות שבירושלים והעידו משום שמעיה ואבטליון שלשת לוגין מים שאובין פוסלין את המקוה וקיימו

חכמים את דבריהם: **משנה ד.** ולמה מזכירין את דברי שמאי והלל לבטלן ללמד לדורות הבאים שלא יהא אדם עומד על דבריו שהרי אבות העולם לא עמדו על דבריהם: **משנה ה.** ולמה מזכירין דברי היחיד בין המרובין הואיל ואין הלכה אלא כדברי המרובין שאם יראה בית דין את דברי היחיד ויסמוך עליו שאין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו עד שיהיה גדול ממנו בחכמה ובמנין היה גדול ממנו בחכמה אבל לא במנין במנין אבל לא בחכמה אינו יכול לבטל דבריו עד שיהיה גדול ממנו בחכמה ובמנין: **משנה ו.** א"ר יהודה א"כ למה מזכירין דברי היחיד בין המרובים לבטלן שאם יאמר האדם כך אני מקובל יאמרו לו כדברי איש פלוני שמעת: **משנה ז.** בש"א רובע עצמות מן העצמים בין משנים בין משלשה ובית הלל אומרים רובע עצמות מן הגויה מרוב הבנין או מרוב המנין שמאי אומר אפי' מעצם אחד: **משנה ח.** כרשיני תרומה בית שמאי אומרים שורין ושפין בטהרה ומאכילין בטומאה ב"ה אומרים שורין בטהרה ושפין ומאכילין בטומאה ב"ש אומרים יאכלו צריד ר"ע אומר כל מעשיהם בטומאה: **משנה ט.** הפורט סלע ממעות מעשר שני בית שמאי אומרים בכל סלע מעות ובית הלל אומרים בשקל כסף ובשקל מעות רבי מאיר אומר אין מחללין כסף ופירות על הכסף וחכמים מתירין: **משנה י.** הפורט סלע של מעשר שני בירושלים בית שמאי אומרים בכל הסלע מעות ובית הלל אומרים בשקל כסף ובשקל מעות הדנים לפני חכמים אומרים בשלשה דינרים כסף ובדינר מעות ר"ע אומר בשלשה דינרים כסף וברביעית מעות ור' טרפון אומר ארבעה אספרי כסף שמאי אומר יניחנה בחנות ויאכל כנגדה: **משנה יא.** כסא של כלה שנטלו חפוי ב"ש מטמאין וב"ה מטהרין שמאי אומר אף מלבן של כסא טמא כסא שקבעו בעריבה ב"ש מטמאין וב"ה מטהרים שמאי אומר אף העשוי בה: **משנה יב.** אלו דברים שחזרו ב"ה להורות כדברי ב"ש האשה שבאה ממדינת הים ואמרה מת בעלי תנשא מת בעלי תתייבם וב"ה אומרים לא שמענו אלא בבאה מן הקציר בלבד אמרו להם ב"ש אחת הבאה מן הקציר ואחת הבאה מן הזיתים ואחת הבאה ממדינת הים לא דברו בקציר אלא בהווה חזרו ב"ה להורות כב"ש בש"א תנשא ותטול כתובתה ובה"א תנשא ולא תטול כתובתה אמרו להם ב"ש התרתם את הערוה החמורה לא תתירו הממון הקל אמרו להם ב"ה מצינו שאין האחים נכנסין לנחלה על פיה אמרו להם ב"ש והלא מספר כתובתה נלמוד שהוא כותב לה שאם תנשאי לאחר תטלי מה שכתוב ליכי חזרו ב"ה להורות כדברי ב"ש: **משנה יג.** מי שחציו עבד וחציו בן חורין עובד את רבו יום אחד ואת עצמו יום אחד כדברי ב"ה ב"ש אומרים תקנתם את רבו ואת

עצמו לא תקנתם לישא שפחה אינו יכול בת חורין אינו יכול ליבטל והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורביה שנא' **ישעיה מה** לא תוהו בראה לשבת יצרה אלא מפני תקון העולם כופין את רבו ועושה אותו בן חורין וכותב שטר על חצי דמיו חזרו ב"ה להורות כב"ש: **משנה יד**. כלי חרש מציל על הכל כדברי ב"ה וב"ש אומרים אינו מציל אלא על האוכלין ועל המשקין ועל כלי חרס אמרו להם ב"ה מפני מה אמרו להם ב"ש מפני שהוא טמא על גב עם הארץ ואין כלי טמא חוצץ אמרו להם ב"ה והלא טהרתם אוכלין ומשקין שבתוכו אמרו להם ב"ש כשטהרנו אוכלין ומשקין שבתוכו לעצמו טהרנו אבל כשטהרת את הכלי טהרת לך ולו חזרו בית הלל להורות כדברי בית שמאי:

פרק שני - רבי חנינא

משנה א. רבי חנינא סגן הכהנים העיד ארבעה דברים מימיהם של כהנים לא נמנעו מלשרוף את הבשר שנטמא בולד הטומאה עם הבשר שנטמא באב הטומאה אף על פי שמוסיפין טומאה על טומאתו הוסיף ר' עקיבא מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק את השמן שנפסל בטבול יום בנר שנטמא בטמא מת אע"פ שמוסיפין לו על טומאתו: **משנה ב**. א"ר חנינא סגן הכהנים מימי לא ראיתי עור יוצא לבית השריפה א"ר עקיבא מדבריו למדנו שהמפשיט את הבכור ונמצא טריפה שיאותו הכהנים בעורו וחכמים אומרים אין לא ראינו ראייה אלא יוצא לבית השריפה: **משנה ג**. אף הוא העיד על כפר קטן שהיה בצד ירושלים והיה בו זקן אחד והיה מלוה לכל בני הכפר וכותב בכתב ידו ואחרים חותמין ובא מעשה לפני חכמים והתירו לפי דרכך אתה למד שהאשה כותבת את גיטה והאיש כותב את שוברו שאין קיום הגט אלא בחותמיו ועל מחט שנמצאת בבשר שהסכין והידים טהורות והבשר טמא ואם נמצאת בפרש הכל טהור: **משנה ד**. שלשה דברים אמר רבי ישמעאל לפני חכמים בכרם ביבנה על ביצה טרופה שהיא נתונה על גבי ירק של תרומה שהיא חבור ואם היתה כמין כובע אינה חבור ועל שבולת שבקציר וראשה מגעת לקמה אם נקצרת עם הקמה הרי היא של בעל הבית ואם לאו הרי היא של עניים ועל גנה קטנה שהיא מוקפת עריס אם יש בה כמלא בוצר וסלו מכאן

ומלא בוצר וסלו מכאן תזרע ואם לאו לא תזרע: **משנה ה.** שלשה דברים אמרו לפני רבי ישמעאל ולא אמר בהם לא איסור ולא היתר ופירשן ר' יהושע בן מתיא המפיס מורסא בשבת אם לעשות לה פה חייב ואם להוציא ממנה לחה פטור ועל הצד נחש בשבת אם מתעסק שלא ישכנו פטור ואם לרפואה חייב ועל לפסין אירוניות שהם טהורות באהל המת וטמאות במשא זב ר' אליעזר בן צדוק אומר אף במשא הזב טהורות מפני שלא נגמרה מלאכתן: **משנה ו.** שלשה דברים א"ר ישמעאל ולא הודה לו רבי עקיבא השום והבוסר והמלילות שריסקן מבעוד יום שר' ישמעאל אומר יגמור משתחשך ורבי עקיבא אומר לא יגמור: **משנה ז.** שלשה דברים אמרו לפני רבי עקיבא שנים משום ר' אליעזר ואחד משום רבי יהושע שנים משום ר' אליעזר יוצאת אשה בעיר של זהב ומפריחי יונים פסולין לעדות ואחד משום ר' יהושע השרץ בפי חולדה ומהלכת על גבי ככרות של תרומה ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טהור: **משנה ח.** שלשה דברים אמר רבי עקיבא על שנים הודו לו ועל אחד לא הודו לו על כסא סנדל של סיידים שהוא טמא מדרס ועל שירי תנור ארבעה שהיו אומרים שלשה והודו לו ועל אחד לא הודו לו על כסא שנטלו שנים מחפוייו זה בצד זה שר' עקיבא מטמא וחכמים מטהרין: **משנה ט.** הוא היה אומר האב זוכה לבן בנוי ובכח ובעושר ובחכמה ובשנים ובמספר הדורות לפניו והוא הקץ שנאמר **{ישעיה מא}** קורא הדורות מראש אע"פ שנאמר **{בראשית טו}** ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה ונאמר **{שם}** ודור רביעי ישובו הנה: **משנה י.** אף הוא היה אומר חמשה דברים של י"ב חודש משפט דור המבול שנים עשר חודש משפט איוב שנים עשר חדש משפט המצריים שנים עשר חודש משפט גוג ומגוג לעתיד לבא י"ב חודש משפט רשעים בגיהנם י"ב חודש שנאמר **{ישעיה סו}** והיה מדי חדש בחדשו רבי יוחנן בן נורי אומר מן הפסח ועד העצרת שנאמר **{שם}** מדי שבת בשבתו:

פרק שלישי - כל המטמאין

משנה א. כל המטמאין באהל שנחלקו והכניסן לתוך הבית רבי דוסא בן הרכינס מטהר וחכמים מטמאין כיצד הנוגע בכשני חצאי זיתים מן

הנבילה או נושאן ובמת הנוגע בכחצי זית וכחצי זית מאהיל עליו ומאהיל על כשני חצאי זיתים מאהיל על כחצי זית וכחצי זית מאהיל עליו ר' דוסא בן הרכינס מטהר וחכמים מטמאין אבל הנוגע בכחצי זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל כחצי זית טהור אמר רבי מאיר אף בזה רבי דוסא מטהר וחכמים מטמאין הכל טמא חוץ מן המגע עם המשא והמשא עם האהל זה הכלל כל שהוא משם אחד טמא משני שמות טהור: **משנה ב.** אוכל פרוד אינו מצטרף דברי ר' דוסא בן הרכינס וחכמים אומרים מצטרף מחללין מעשר שני על אסימון דברי רבי דוסא וחכ"א אין מחללין מטבילין ידים לחטאת דברי ר' דוסא וחכמים אומרים אם נטמאו ידיו נטמא גופו: **משנה ג.** מעי אבטיח וקניבת ירק של תרומה רבי דוסא מתיר לזרים וחכמים אוסרין חמש רחלות גוזזות מנה מנה ופרס חייבות בראשית הגז דברי רבי דוסא וחכ"א חמש רחלות כל שהן: **משנה ד.** כל החוצלות טמאות טמא מת דברי רבי דוסא וחכ"א מדרס כל הקליעות טהורות חוץ משל גלגילון דברי רבי דוסא וחכ"א כולם טמאות חוץ משל צמרים: **משנה ה.** הקלע שבית קבול שלה ארוג טמאה ושל עור ר' דוסא בן הרכינס מטהר וחכמים מטמאין נפסק בית אצבע שלה טהורה בית הפקיע שלה טמאה: **משנה ו.** השבויה אוכלת בתרומה דברי רבי דוסא וחכ"א יש שבויה אוכלת ויש שבויה שאינה אוכלת כיצד האשה שאמרה נשביתי וטהורה אני אוכלת שהפה שאסר הוא הפה שהתיר ואם יש עדים שנשבית והיא אומרת טהורה אני אינה אוכלת: **משנה ז.** ארבעה ספיקות רבי יהושע מטמא וחכמים מטהרין כיצד הטמא עומד והטהור עובר הטהור עובר והטמא עומד טומאה ברה"י וטהרה ברה"ר טהרה ברה"י וטומאה ברה"ר ספק נגע ספק לא נגע ספק האהיל ספק לא האהיל ספק הסיט ספק לא הסיט ר' יהושע מטמא וחכמים מטהרין: **משנה ח.** שלשה דברים ר' צדוק מטמא וחכמים מטהרין מסמר השלחני וארון של גרוסות ומסמר של אבן שעות רבי צדוק מטמא וחכמים מטהרין: **משנה ט.** ארבעה דברים ר"ג מטמא וחכמים מטהרין כסוי טני של מתכות של בעלי בתים ותלוי המגררות וגלמי כלי מתכות וטבלא שנחלקה לשתים ומודים חכמים לר"ג בטבלא שנחלקה לשתים אחד גדול ואחד קטן הגדול טמא והקטן טהור: **משנה י.** שלשה דברים רבן גמליאל מחמיר כדברי ב"ש אין טומנין את החמין מיום טוב לשבת ואין זוקפין את המנורה ביום טוב ואין אופין פתין גריצין אלא רקיקין אמר ר"ג מימיהן של בית אבא לא היו אופין פתין גריצין אלא רקיקין אמרו לו ומה נעשה להם לבית אביך שהיו מחמירין על עצמן ומקילין על ישראל להיות אופין פתין גריצין וחרי: **משנה יא.** אף הוא אמר שלשה דברים להקל מכבדין בין המטות

ומניחין את המוגמר ביום טוב ועושים גדי מקולס בלילי פסחים וחכמים אוסרין: **משנה יב.** שלשה דברים רבי אלעזר בן עזריה מתיר וחכמים אוסרין פרתו יוצאה ברצועה שבין קרניה ומקרדין את הבהמה ביום טוב ושוחקין את הפלפלין בריחים שלהן רבי יהודה אומר אין מקרדין את הבהמה ביו"ט מפני שהוא עושה חבורה אבל מקרצפין וחכ"א אין מקרדין אף לא מקרצפין:

פרק רביעי - אלו דברים

משנה א. אלו דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל ביצה שנולדה ביו"ט בית שמאי אומרים תאכל ובית הלל אומרים לא תאכל בית שמאי אומרים שאור בכזית וחמץ בככותבת וב"ה אומרים זה וזה בכזית: **משנה ב.** (בהמה שנולדה ביו"ט הכל מודים שהיא מותרת ואפרוח שיצא מן הביצה הכל מודים שהוא אסור) השוחט חיה ועוף ביום טוב ב"ש אומרים יחפור בדקר ויכסה וב"ה אומרים לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן ומודים שאם שחט שיחפור בדקר ויכסה שאפר כירה מוכן הוא: **משנה ג.** בית שמאי אומרים הבקר לעניים הבקר ובית הלל אומרים אינו הבקר עד שיובקר אף לעשירים כשמטה כל עומרי השדה של קב קב ואחד של ארבעה קבין ושכחו בית שמאי אומרים אינו שכחה ובית הלל אומרים שכחה: **משנה ד.** העומר שהוא סמוך לגפה ולגדיש ולבקר ולכלים ושכחו בית שמאי אומרים אינו שכחה ובית הלל אומרים לשכחה: **משנה ה.** כרם רבעי ב"ש אומרים אין לו חומש ואין לו בעור ובית הלל אומרים יש לו בעור בית שמאי אומרים יש לו פרט ויש לו עוללות והעניים פודין לעצמן ובית הלל אומרים כולו לגת: **משנה ו.** חבית של זיתים מגולגלים בית שמאי אומרים אינו צריך לנקב ובית הלל אומרים צריך לנקב ומודים שאם נקבה וסתמוה שמרים שהיא טהורה הסך בשמן טהור ונטמא ירד וטבל בית שמאי אומרים אע"פ שהוא מנטף טהור וב"ה אומרים כדי סיכת אבר קטן ואם היה שמן טמא מתחלתו בש"א כדי סיכת אבר קטן וב"ה אומרים משקה טופח רבי יהודה אומר משום בית הלל טופח ומטפיח: **משנה ז.** האשה מתקדשת בדינר ובשוה דינר כדברי ב"ש וב"ה אומרים בפרוטה ובשוה פרוטה וכמה היא פרוטה

אחד משמנה באיסר האיטלקי ב"ש אומרים פוטר הוא את אשתו בגט ישן וב"ה אוסרין איזהו גט ישן כל שנתייחד עמה אחר שכתבו לה המגרש את אשתו ולנה עמו בפונדקי ב"ש אומרים אינה צריכה ממנו גט שני וב"ה אומרים צריכה ממנו גט שני אימתי בזמן שנתגרשה מן הנשואין אבל אם נתגרשה מן הארוסין אינה צריכה ממנו גט שני מפני שאין לבו גס בה: **משנה ח.** ב"ש מתירין את הצרות לאחים ובית הל אוסרין חלצו ב"ש פוסלין מן הכהונה וב"ה מכשירין נתייבמו ב"ש מכשירין וב"ה פוסלין ואף ע"פ שאלו פוסלין ואלו מכשירין לא נמנעו ב"ש לישא נשים מבית הלל ולא ב"ה מלישא נשים מבית שמאי וכל הטהרות והטמאות שהיו אלו מטהרין ואלו מטמאין לא נמנעו להיות עושים טהרות אלו על גב אלו: **משנה ט.** שלשה אחים שנים מהם נשואים לשתי אחיות ואחד מופנה מת אחד מבעלי אחיות ועשה בה מופנה מאמר ואח"כ מת אחיו השני ב"ש אומרים אשתו עמו והלה תצא משום אחות אשה וב"ה אומרים מוציא את אשתו בגט וחליצה ואת אשת אחיו בחליצה זהו שאמרו אי לו על אשתו ואי לו על אשת אחיו: **משנה י.** המדיר את אשתו מתשמיש המטה ב"ש אומרים שתי שבתות ובית הלל אומרים שבת אחת המפלת לאור שמונים ואחד ב"ש פוטרין מן הקרבן וב"ה מחייבין סדין בציצית ב"ש פוטרין וב"ה מחייבין כלכלת שבת ב"ש פוטרין וב"ה למחייבין: **משנה יא.** מי שנדר נזירות מרובה והשלים נזירותו ואח"כ בא לארץ ב"ש אומרים נזיר שלשים יום וב"ה אומרים נזיר בתחלה מי שהיו שתי כתי עדים מעידות אותו אלו מעידים שנדר שתיים ואלו מעידים שנדר חמש ב"ש אומרים נחלקה העדות ואין כאן נזירות ובה"א יש בכלל חמש שתיים שיהיה נזיר שתיים: **משנה יב.** אדם שהוא נתון תחת הסדק ב"ש אומרים אינו מביא את הטומאה וב"ה אומרים אדם חלול הוא והצד העליון מביא את הטומאה:

פרק חמישי - רבי יהודה

משנה א. ר' יהודה אומר ששה דברים מקולי ב"ש ומחומרי בית הלל דם נבילות בית שמאי מטהרין וב"ה מטמאין ביצת הנבלה אם יש כיוצא בה נמכרת בשוק מותרת ואם לאו אסורה כדברי ב"ש וב"ה אוסרין ומודים

בביצת טריפה שהיא אסורה מפני שגדילה באיסור דם נכרית ודם טהורה של מצורעת ב"ש מטהרין וב"ה אומרים כרוקה וכמימי רגליה אוכלין פירות שביעית בטובה ושלא בטובה כדברי ב"ש וב"ה אומרים אין אוכלין אלא בטובה החמת ב"ש אומרים צרורה עומדת וב"ה אומרים אע"פ שאינה צרורה: **משנה ב.** רבי יוסי אומר ששה דברים מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה העוף עולה עם הגבינה על השלחן ואינו נאכל כדברי ב"ש וב"ה אומרים אינו עולה אינו נאכל תורמין זיתים על שמן וענבים על יין כדברי ב"ש וב"ה אומרים אין תורמין הזורע ד' אמות שבכרם ב"ש אומרים קידש שורה אחת ובית הלל אומרים קידש שתי שורות המעיסה בית שמאי פוטרין ובית הלל מחייבין מטבילין בחרדלית כדברי ב"ש וב"ה אומרים אין מטבילין גר שנתגייר ערבי פסחים ב"ש אומרים טובל ואוכל את פסחו לערב ובית הלל אומרים הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר: **משנה ג.** ר' ישמעאל אומר שלשה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי ב"ה קהלת אינו מטמא את הידים כדברי ב"ש וב"ה אומרים ממטמא את הידים מי חטאת שעשו מצותן ב"ש מטהרין וב"ה מטמאין הקצח ב"ש מטהרין וב"ה מטמאין וכן למעשרות: **משנה ד.** רבי אליעזר אומר שני דברים מקולי בית שמאי ומחומרי ב"ה דם יולדת שלא טבלה ב"ש אומרים כרוקה וכמימי רגליה ובית הלל אומרים מטמאין לח ויבש ומודים ביולדת בזוב שהוא מטמא לח ויבש: **משנה ה.** ארבעה אחים שנים נשואין שתי אחיות מתו הנשואים לאחיות הרי אלו חולצות ולא מתייבמות ואם קדמו וכנסו יוציאו רבי אליעזר אומר משום בית שמאי יקיימו וב"ה אומרים יוציאו: **משנה ו.** עקביא בן מהללאל העיד ארבעה דברים אמרו לו עקביא חזור בך בארבעה דברים שהיית אומר ונעשך אב ב"ד לישראל אמר להן מוטב לי להקרא שוטה כל ימי ולא ליעשות שעה אחת רשע לפני המקום שלא יהיו אומרים בשביל שררה חזר בו הוא היה מטמא שער הפקודה ודם הירוק וחכמים מטהרין והוא היה מתיר שער בכור בעל מום שנשר והניחו בחלון ואח"כ שחטו וחכמים אוסרין הוא היה אומר אין משקין לא את הגיורת ולא את שפחה המשוחררת וחכ"א משקין אמרו לו מעשה בכרכמית שפחה משוחררת שהיתה בירושלים והשקוה שמעיה ואבטליון אמר להן דוגמא השקוה ונידוהו ומת בנידויו וסקלו ב"ד את ארונו א"ר יהודה חס ושלום שעקביא נתנדה שאין העזרה ננעלת בפני כל אדם מישראל בחכמה וביראת חטא כעקביא בן מהללאל ואת מי נידו. אליעזר בן חנוך שפקפק בטהרת ידים וכשמת שלחו ב"ד והניחו אבן על ארונו מלמד שכל המתנדה ומת בנדויו היו סוקלין את ארונו: **משנה ז.** בשעת מיתתו אמר לבנו בני חזור בך בד' דברים שהייתי

אומר א"ל ולמה לא חזרת בך אמר לו אני שמעתי מפי המרובים והם שמעו מפי המרובים אני עמדתי בשמועתי והם עמדו בשמועתן אבל אתה שמעת מפי היחיד ומפי המרובין מוטב להניח דברי היחיד ולאחוז בדברי המרובים אמר לו אבא פקוד עלי חבירך אמר לו איני מפקיד אמר לו שמא עילה מצאת בי אמר לו לאו מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך :

פרק שישי - רבי יהודה בן בבא

משנה א. רבי יהודה בן בבא העיד חמשה דברים שממאנים את הקטנות ושמשיאין את האשה על פי עד אחד ושנסקל תרנגול בירושלים על שהרג את הנפש ועל היין בן מ' יום שנתנסך על גבי המזבח ועל תמיד של שחר שקרב בארבע שעות: **משנה ב.** העיד רבי יהושע ור' נחוניא בן אלינן איש כפר הבבלי על אבר מן המת שהוא טמא שרבי אליעזר אומר לא אמרו אלא על אבר מן החי אמרו לו והלא קל וחומר ומה (מן) החי שהוא טהור אבר הפורש ממנו טמא המת שהוא טמא אין דין שיהיה אבר הפורש ממנו טמא אמר להם לא אמרו אלא על אבר מן החי דבר אחר מרובה טומאת החיים מטומאת המתים שהחי עושה משכב ומושב מתחתיו לטמא אדם ולטמא בגדים ועל גביו מדף לטמא אוכלין ומשקין מה שאין המת מטמא: **משנה ג.** כזית בשר הפורש מאבר מן החי רבי אליעזר מטמא ורבי יהושע ורבי נחוניא מטהרים עצם כשעורה הפורש מאבר מן החי ר' נחוניא מטמא ורבי אליעזר ור' יהושע מטהרין אמרו לו לר' אליעזר מה ראית לטמא כזית בשר הפורש מאבר מן החי אמר להם מצינו אבר מן החי כמת שלם מה המת בזית בשר הפורש ממנו טמא אף אבר מן החי כזית בשר הפורש ממנו יהיה טמא אמרו לו לא טמאת כזית בשר הפורש מן המת שכן טמאת עצם כשעורה הפורש ממנו נטמא כזית בשר הפורש מאבר מן החי שכן טהרת עצם כשעורה הפורש הימנו אמרו לו לרבי נחוניא מה ראית לטמא עצם כשעורה הפורש מאבר מן החי אמר להם מצינו אבר מן החי כמת שלם מה המת עצם הפורש ממנו טמא אף אבר מן החי עצם כשעורה הפורש ממנו יהיה טמא אמרו לו לא טמאת עצם כשעורה הפורש מן המת שכן טמאת כזית בשר הפורש ממנו טמא עצם כשעורה הפורש מאבר מן החי שכן טהרת כזית בשר הפורש ממנו

אמרו לו לר' אליעזר מה ראית לחלוק מדותיך או טמא בשניהם או טהר בשניהם אמר להם מרובה טומאת הבשר מטומאת העצמות שהבשר נוהג בנבילות ובשרצים מה שאין כן בעצמות דבר אחר אבר שיש עליו בשר כראוי מטמא במגע ובמשא ובאה חסר הבשר טמא חסר העצם טהור אמרו לו לרבי נחוניא מה ראית לחלוק מדותיך או טמא בשניהם או טהר בשניהם אמר להם מרובה טומאת העצמות מטומאת הבשר שהבשר הפורש מן החי טהור ואבר הפורש ממנו והוא כברייתו טמא דבר אחר כזית בשר מטמא במגע ובמשא ובאהל ורוב עצמות מטמאין במגע ובמשא ובאהל חסר הבשר טהור חסר רוב עצמות אע"פ שטהור מלטמא באהל מטמא במגע ובמשא ד"א כל בשר המת שהוא פחות מכזית טהור רוב בנינו ורוב מנינו של מת אע"פ שאין בהם. רוב טמאים אמרו לו לרבי יהושע מה ראית לטהר בשניהם אמר להם לא אם אמרתם במת שיש בו רוב ורובע ורקב תאמרו בחי שאין בו רוב ורובע ורקב:

פרק שביעי - העיד רבי יהושע

משנה א. העיד רבי יהושע ורבי צדוק על פדיון פרק שביעי - העיד רבי יהושע פטר חמור שמת שאין בו כהן כלום שר"א אומר חייבין באחריותן כחמש סלעים של בן וחכמים אומרים אין חייבין באחריותן אלא כפדיון של מעשר שני: **משנה ב.** העיד ר' צדוק על ציר חגבים טמאים שהוא טהור שמשנה ראשונה חגבים טמאים שנכבשו עם חגבים טהורים לא פסלו צירן: **משנה ג.** העיד רבי צדוק על זוחלין שרבו על הנוטפין שהם כשרים מעשה היה בבירת הפליא ובא מעשה לפני חכמים והכשירוהו: **משנה ד.** העיד רבי צדוק על זוחלין שקלחן בעלה אגוז שהן כשרים מעשה היה באהליא ובא מעשה לפני לשכת הגזית והכשירוהו: **משנה ה.** העיד רבי יהושע ורבי יקים איש הדר על קלל של חטאת שנתנו על גבי השרץ שהוא טמא שרבי אליעזר מטהר העיד רבי פפיס על מי שנזר שתי נזירות שאם גלח את הראשונה יום שלשים שמגלח השניה יום ששים ואם גילח יום ששים חסר אחד יצא שיום שלשים עולה לו מן המנין: **משנה ו.** העיד רבי יהושע ור' פפיס על ולד של שלמים שיקריב שלמים שר"א אומר שולד שלמים לא יקריב שלמים וחכמים אומרים יקרב אמר רבי פפיס

אני מעיד שהיתה לנו פרה זבחי שלמים ואכלנוה בפסח ואכלנו ולדה שלמים בחג: **משנה ז.** הן העידו על ארובות של נחתומים שהן טמאות שרבי אלי זר מטהר הם העידו על תנור שחתכו חו יות ונתן חול בין חוליא לחוליא שהוא טמא שר"א מטהר הן העידו שמעברין את השנה בכל אדר שהיו אומרים עד הפורים הן העידו שמעברין את השנה על תנאי ומעשה ברבן גמליאל שהלך ליטול רשות מהגמון בסוריא ושהא לבא ועברו את השנה על תנאי לכשירצה רבן גמליאל השנה מעוברת: **משנה ח.** העיד מנחם בן סגנאי על מוסף היורה של שולקי זיתים שהוא טמא ושל צבעים שהוא טהור שהיו אומרים חילוף הדברים: **משנה ט.** העיד רבי נחוניא בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגט ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן שהיא אוכלת בתרומה ואם מתה בעלה יורשה ועל המריש הגזול שבנאו בבירה שיתן את דמיו ועל חטאת הגזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת מפני תקון המזבח:

פרק שמיני - העיד רבי יהושע בן בתירא

משנה א. העיד ר' יהושע בן בתירא על דם נבילות שהוא טהור העיד ר"ש בן בתירא על אפר חטאת שנגע טמא במקצתו שטמא את כולו הוסיף ר"ע על הסולת ועל הקטורת והלבונה והגחלים שנגע טבול יום במקצתם שפסל את כולם: **משנה ב.** העיד רבי יהודה בן בבא ור' יהודה הכהן על קטנה בת ישראל שנשאת לכהן שהיא אוכלת בתרומה כיון שנכנסת לחופה אע"פ שלא נבעלה העיד ר' יוסי הכהן ורבי זכריה בן הקצב על תינוקת שהורהנה באשקלון ורחקוה בני משפחתה וערים מעידים אותה שלא נסתרה ושלא נטמאה אמרו להם חכמים אם מאמינים אתם שחונה האמינו שלא נסתרה ושלא נטמאה ואם אין אתם מאמינים שלא נסתרה ושלא נטמאה אל תאמינו שהורהנה: **משנה ג.** העיד ר' יהושע ור' יהודה בן בתירא על אלמנת עיסה שהיא כשרה לכהונה שהעיסה כשרה לטמא ולטהר לרחק ולקרב אמר רבן (ש"ב) גמליאל קבלנו עדותכם אבל מה נעשה שגזר ר"י בן זכאי שלא להושיב בתי דינין על כך הכהנים שומעים לכם לרחק אבל לא קרב: **משנה ד.** העיד יוסי בן יועזר איש צרידה על איל קמצא דכן ועל משקי בית מטבחיא דאינון

דכיין ודיקרב במיתא מסתאב וקרו ליה יוסי שריא : [משנה ה](#) . העיד ר"ע משום נחמיה איש בית דלי שמשיאין האשה על פי עד אחד העיד רבי יהושע על עצמות שנמצאו בדירת העצים שהם טמאים אמרו חכמים מלקט עצם והכל טהור : [משנה ו](#) . א"ר אליעזר שמעתי כשהיו בונין בהיכל עושין קלעים להיכל וקלעים לעזרות אלא שבהיכל בונין מבחוץ ובעזרות בונין מבפנים אמר רבי יהושע שמעתי שמקריבין ואע"פ שאין בית ואוכלין קדשים אף על פי שאין קלעים קדשים קלים ומעשר שני אף על פי שאין חומה שקדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא : [משנה ז](#) . א"ר יהושע מקובל אני מרבן יוחנן בן זכאי ששמע מרבו ורבו מרבו הלכה למשה מסיני שאין אליהו בא לטמא ולטהר לרחק ולקרב אלא לרחק המקורבין בזרוע ולקרב המרוחקין בזרוע משפחת בית צריפה היתה בעבר הירדן ורחקוה בני ציון בזרוע ועוד אחרת היתה שם וקרבוה בני ציון בזרוע כגון אלו אליהו בא לטמא ולטהר לרחק ולקרב רבי יהודה אומר לקרב אבל לא לרחק ר' שמעון אומר להשוות המחלוקת וחכמים אומרים לא לרחק ולא לקרב אלא לעשות שלום ביניהם שנאמר [{מלאכי ג}](#) הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא וגוי' והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם :